

THEMA
Voeding

In vermeerderen en biggen produceren: daarin zit onze passie en kracht

Goed voeren in de cycli levert letterlijk vruchten op

Bedrijfsontwikkeling, depop-repop, andere genetica, opschaling van 500 naar 1.600 zeugen. Dat speelde heel in het kort op De Wilgenhof in Deventer onder de rook van Bathmen (OV). Door anders voeren en dankzij spek- en spiermassa-metingen hopen Karin Jansen en Bjorn Holle in twee jaar vier biggen per zeug per jaar méér af te leveren.

Varkenshouderij De Wilgenhof ligt heel landelijk met het bouwblok aan de A1 onder Bathmen. Ooit waren daar plannen voor een industrieterrein. De onbekendheid en gebrek aan kennis over de varkenshouderij bij gemeente Deventer vertraagden lange tijd de bedrijfsontwikkeling op dit bedrijf. En dat terwijl het bedrijf juist in een landelijk ontwikkelingsgebied (LOG) ligt.

Keuzes maken

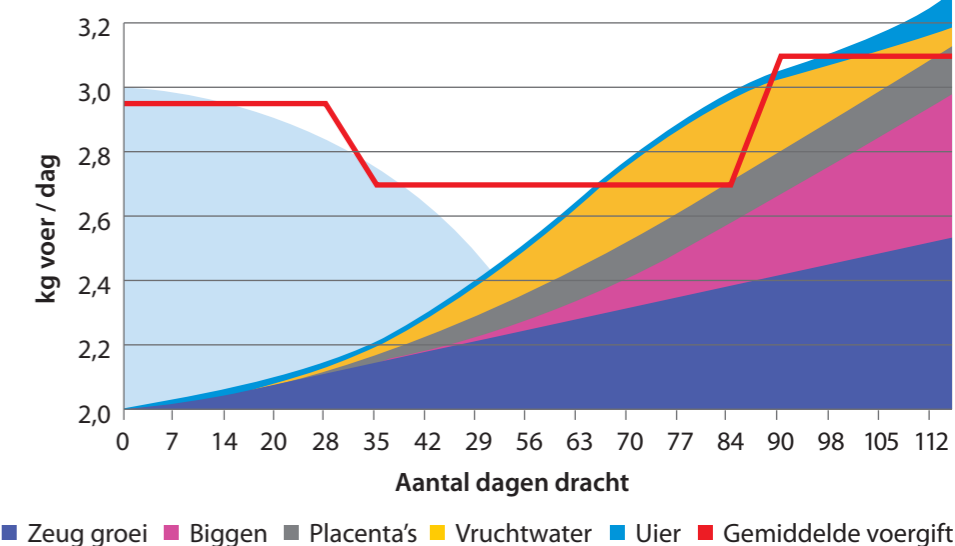
Lang willen de ondernemers, Karin Jansen en Bjorn Holle, niet over die lange periode sippen. Nu staat er eindelijk een bedrijf met 1.600 zeugen zoals zij zich dat voorstelden: een moderne kraamstal met twee afdelingen van 160 zeugen en de bijbehorende groepshuisvesting in een 2-wekensysteem. Karin: „In de aanloop daar naar toe deden we al in

het jaar 2008 een depop-repop. Doelstelling was om snel op te kunnen schalen naar 1.600 zeugen en een hardnekkige streptokokkeninfectie kwijt te worden. Daarbij waren we deelnemer geworden aan het Elite-concept. Daarvoor moesten we afscheid nemen van onze Topigs 20-zeug. Circa 75 procent van de toenmalige zeugenstapel konden we als productief dier afzetten.”

◀ De introductie van de innovatieve GMI-techniek is nu ruim een jaar geleden. Deze techniek brengt de spek- en spierbalans van zeugen gedurende de hele cyclus nauwkeurig in beeld.

De voerbehoefte van de zeug (volgens CVB) ligt aan het eind van de dracht hoger dan het gemiddelde voerschema dat in Nederland wordt gehanteerd.

Voerbehoefte zeug

Ze zijn SPF opgestart met de PIC Cambridge-zeug, gedekt met een PIC 408-eindbeer. Dat leverde het gevraagde eindproduct op van hun nieuwe Duitse afnemers.

Eindelijk: verbouwen

De tussenfase, compleet met het hoofd bieden aan de financiële crisis, was iets waar ze zich echt doorheen hebben moeten slaan. Uiteindelijk startten ze met de realisatie van hun masterplan in 2013. Dat betekende stukje bij beetje bouwen. De eigen aanfok werd opgeheven. In 2015 kon al op volle kracht worden geproduceerd. Uiteindelijk groeide het bedrijf van 700 zeugen in 1997 naar 1.600 zeugen met SPF-status. De dragende gelten en de dekrijpe gelten worden aangevoerd van het Elite SPF-bedrijf in Diessen. Karin: „Alles staat nu in het teken van het produceren van biggen. We zetten ze af op een gewicht van 7 kilo bij opfokkers in Duitsland, binnen het Elite-concept: elke twee weken circa 1.850 stuks. De Duitse varkenshouders, soms puur opfokkers maar ook mesters, zijn kritisch over hetgeen ze geleverd krijgen en geven daar ook feedback over aan ons.”

Niet tevreden

Ondanks alle veranderingen qua fokkerij en huisvesting op De Wilgenhof, werd het gewenste resultaat echter niet behaald. Tenminste niet zoals Karin - hier geboren, getogen en vastgenageld - en haar partner het voor ogen hadden. Bjorn: „We zaten op 26,5 gespeende biggen per zeug per jaar, bij alternerend spenen op 24 dagen. Aanvankelijk hadden we in de kraamstal een semi ad lib-voersysteem met klepelbakken. Dat zorgde voor teveel variatie in de voeropname. Het bleek een verkeerde keuze.” Het gevolg was een grote variatie in de conditie van de zeugenstapel. In 2016 zijn ze op dosators overgeschakeld in de kraamstal. De mogelijkheden van dit voeren naar behoefte scheelde al een heel stuk in de resultaten. In 2017 was het resultaat al gestegen naar 28 gespeende biggen. Maar ook dat was hen nog niet genoeg.

Voeding: een leerproces

Karin, die hier al van kinds af aan in hart en nieren biggenfokster is op De Wilgenhof: „Bij de nieuwe genetica kregen we ook een voeradvies voor onze opfokgelten en zeugen. De PIC-zeug verschilt veel

van de Topigs 20 die we eerder hadden. Deze zeug is zeer bespied en je moet haar heel gericht voeren, want deze zeug gaat totaal anders met voer om dan we gewend waren. Voor ons is dat dus een heel leerproces geweest. Er waren destijds binnen het Elite-concept helaas geen bedrijven die voor ons als referentie konden gelden door onder meer het gebruik van andere voersystemen.” Vanwege tegenvallende technische cijfers hebben ze uiteindelijk hun eigen pad gekozen en zijn ze volgens een ander voerschema gaan werken. Op advies van voerleverancier en -adviseur Gijs zijn ze in de kraamstal méér gaan voeren dan het schema aanvankelijke voorschreef. Daarbij gebruiken ze twee lacto-voersoorten. De kraamzeug moet in een optimale conditie in de kraamstal komen. Bjorn: „In de kraamstal voeren we qua energie op het hetzelfde niveau door als tijdens de laatste dertig dagen van de dracht, circa 2,8 kilo, terwijl het advies bij de PIC-zeugen vanuit de genetica op 2,2 kilo lag. De gemiddelde voergift per gemiddelde aanwezige zeug ligt hier bij alternerend spenen rond 24 dagen op 1.050 tot 1.090 kilo per jaar. Voordat we hiermee begonnen zaten we op 26 biggen. Dankzij de combinatie ▶

Bedrijfsgegevens

Karin Jansen (39) en Bjorn Holle (41) met hun zevenjarige tweeling Tim (links) en Luc groeiden de afgelopen jaren van 500 naar 1600 zeugen op hun locatie De Wilgenhof in Bathmen. De productie ligt op 26,5 gespeende biggen per zeug per jaar. Binnen twee jaar hopen ze de 30,5 aan te tikken, mede dankzij de GMI-techniek. Hun aangekochte drachtige gelten hebben een dikke spek- en spierlaag, maar verliezen in de lactatie te veel conditie met nadelige vruchtbaarheidseffecten.

Door de exponentiële groei die de ongeboren biggen aan het einde van de dracht doormaken, kunnen voerschema's in de praktijk ontoereikend zijn voor maximale prestaties.

van genetische vooruitgang, kritische selectie en voeren met behulp van GMI zitten we nu op 30 biggen over het eerste kwartaal. We hopen dit jaar op 30,5 grootgebrachte biggen te komen." Hiermee betogen Karin en Bjorn dat een juiste voeding van de zeugen gedurende de hele cyclus van groot belang is. Ook zij doen aan flushing maar het voerschema daarna volgt de trend van hoog-laag-hoog op basis van de spier- en spekmassa die door Gijs bepaald is. „De zeug moet een goede energiebalans hebben en je moet je goed realiseren dat een zeug na 85 dagen dracht zelf niet meer hoeft te groeien maar de ongeboren biggen wel!”

Spek- en spiermassa meten

„Ongeveer twee jaar geleden kwam van onze voerleverancier en -adviseur de vraag of ze bij ons met een speciale scanner, de GMI, de spek- en spiermassa bij onze zeugen konden meten”, vervolgt Karin. „Daar hebben we 'ja' tegen gezegd. De vastgelegde gegevens gebruiken we bij het voeren om rekening te houden met de basisenergiebalans van

de zeugen gedurende de hele cyclus.” Concreet betekent dit dat Wiljon Ormel van Gijs eens in de circa vier weken met zijn GMI-meter naar De Wilgenhof komt. Hij meet dan van een flink aantal zeugen de spek- en spiermassa. Karin: „Dat gaat om zeugen uit alle dekgroepen en diverse stadia van de cyclus: in de kraamstal, in de dekstal en bij de dragende zeugen. En steeds dezelfde circa 90 zeugen. We volgen ze qua spier- en spekdikte tot en met de vierde worp. Vervolgens krijgen we een voeradvies.”

Een van de uitkomsten werd al vlak na de start van de meting gezien. Ze zagen op De Wilgenhof een afname van de spiermassa aan het einde van de dracht. Dat vormde niet de juiste basis voor een optimale lactatieperiode. „Dit hebben we getackeld door het voerniveau aan het einde van de dracht te verhogen. Het doel is om de verhouding spier/spek te laten passen bij elk moment in de cyclus”, aldus Karin.

De gelten

Karin is ervan overtuigd dat een juiste interpretatie van de GMI-resultaten het

mogelijk maakt invloed uit te oefenen op de technische resultaten en de levensduur van de zeug. Al metende kwamen ze op De Wilgenhof tot de conclusie dat er in de tweede cyclus verschillen zaten in de spek- en spiermassa van de destijds zelf geïnsemineerde dekrijpe gelten ten opzichte van de aangevoerde dragende dieren. Doordat er geen resultaten bekend zijn van de spier- en spekontwikkeling op het bedrijf van herkomst is het niet mogelijk deze dieren een op een te vergelijken.

„Ons eigen voerschema bleek niet de best passende voor de dragend aangekochte dieren”, zegt Bjorn. „Zo ligt er ook hier weer voor ons een nieuwe uitdaging om de energiebalans van de zeugen op orde te krijgen en de resultaten in het kraamhok verder te verbeteren.”

Tekst: Broer de Boer

Beeld: Ellen Meinen

Heeft u vragen en/of opmerkingen neem dan contact op met onze redactie via redactie@pigbusiness.nl of tel. 0314 - 62 64 38

25 euro besparen met GMI mogelijk

„Zeugen die bij ons uit het kraamhok komen, worden op het oog beoordeeld en op basis daarvan weggezet op een hoog, gemiddeld of laag voerschema”, aldus Wiljon Ormel, GMI-specialist en zeugenhouder. „De inzetten van de GMI-techniek maakte duidelijk dat de oudere zeugen in de eerste maand nog spieren afbreken. Ze zaten dus blijkbaar al langere tijd op een te laag voerschema. Na aanpassing zien we de toomgroottes en toomgewichten stijgen.” Zeugen en opfokgelten dienen dus volgens Gijs naar behoefte gevoerd te worden. Het bedrijf richt deze voedingsaanpak op de moderne zeug, met minder spek en juist meer spieren dan de zeug van circa vijf jaar geleden. De

GMI-techniek is hier het ideale hulpmiddel bij, en laat zien dat zeugen in de eindfase van de dracht vaak al spier afbreken terwijl het spek nagenoeg gelijk blijft. Dit komt door de exponentiële snelle groei van de ongeboren biggen. Wat duidelijk naar voren komt, is dat de magere, spierrijke zeug het eerste haar spieren afbreekt.

Jeroen Koks, Gijs: „Door het jojo-effect van spieren en spek door efficiënt te voeren te voorkomen, kun je jaarlijks ruim 25 euro per zeug besparen. De vitaliteit van zeug en biggen verbetert en de uniformiteit neemt toe. De duurzaamheid van de zeug wordt beter: onderaan de streep is er minder zeugvoer nodig per grootgebrachte big.”